

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРАЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

А.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУАЗИЯ ҰАТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ А.Н. ГУМИЛЕВА
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

«ҰАТТЫҚ ВАЛЮТАНЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ МЕМЛЕКЕТТІҢ
ҚАРЖЫЛЫҚ КАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ»
Қазақстан Республикасының ұлттық валютасының 30 жылдығына арналған
халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының
МАТЕРИАЛДАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

Международной научно-практической конференции,
посвященная 30-летию национальной валюты Республики Казахстан
«СТАБИЛЬНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ВАЛЮТЫ КАК ФАКТОР
ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА»

COLLECTION OF REPORTS

of the international scientific and practical conference dedicated to the 30th anniversary
of the national currency of the Republic of Kazakhstan
«STABILITY OF THE NATIONAL CURRENCY AS A FACTOR OF ENSURING
FINANCIAL SECURITY OF THE STATE»

АСТАНА, ASTANA,
2023

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н. ГУМИЛЕВА

MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

**"ҰЛТТЫҚ ВАЛЮТАНЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ МЕМЛЕКЕТТІҢ ҚАРЖЫЛЫҚ
ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ"**
Қазақстан Республикасының ұлттық валютасының 30 жылдығына арналған
халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының
МАТЕРИАЛДАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
Международной научно-практической конференции, посвященная 30-летию
национальной валюты Республики Казахстан
**«СТАБИЛЬНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ВАЛЮТЫ КАК ФАКТОР ОБЕСПЕЧЕНИЯ
ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА»**

COLLECTION OF REPORTS
of the international scientific and practical conference dedicated to the 30th anniversary of the
national currency of the Republic of Kazakhstan
**"STABILITY OF THE NATIONAL CURRENCY AS A FACTOR OF ENSURING
FINANCIAL SECURITY OF THE STATE"**

ASTANA, 2023

ӘОЖ 336(075.8)
КБЖ 65.261
М17

Редакциялық алқа:

Мақыш С.Б. – Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Басқарма мүшесі – академиялық мәселелер жөніндегі проректоры
Жағыпарова А.О. – Экономика факультінің деканы
Ажмухамедова А.А. – Экономика факультеті деканының ғылыми жұмыстар жөніндегі орынбасары
Мажитов Д.М. – «Қаржы» кафедрасының профессоры
Бұлақбай Ж.М. – «Қаржы» кафедрасының меңгерушісі
Майдырова А.Б. – «Экономика және кәсіпкерлік» кафедрасының меңгерушісі
Сембиева Л.М. – «Мемлекеттік аудит» кафедрасының меңгерушісі
Аманова Г.Д. – «Есеп және талдау» кафедрасының меңгерушісі
Муталиева Л.М. – «Туризм» кафедрасының меңгерушісі
Мухияева Д.М. – «Менеджмент» кафедрасының меңгерушісі
Алина Г.Б. – «Бизнес және басқару» факультетінің деканы, Esil University

М17 «Ұлттық валютаның тұрақтылығы мемлекеттің қаржылық қауіпсіздігін қамтамасыз ету факторы ретінде» Қазақстан Республикасы Ұлттық валютасының 30 жылдығына арналған халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясы. – Астана: Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, 2023. – 787 б. Международная научно-практическая конференция, посвященная 30-летию национальной валюты Республики Казахстан **«Стабильность национальной валюты как фактор обеспечения финансовой безопасности государства»**. – Астана: ЕНУ имени Л.Н. Гумилева, 2023. – 787 с. International scientific and practical conference dedicated to the 30 thanniversary of the national currency of the Republic of Kazakhstan **«Stability of the national currency as a factor of ensuring financial security of the state»**. – Astana: L.N. Gumilyov ENU, 2023. – 787 p.

ISBN 978-601-337-909-8

Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференцияның еңбектер жинағында мемлекеттің қаржылық қауіпсіздігін қамтамасыз ету және Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының тұрақтылық факторлары қарастырылған.

В сборнике трудов международной научно-практической конференции рассмотрены факторы обеспечения финансовой безопасности государства и стабильности национальной валюты Республики Казахстан.

In the collection of works of the international scientific and practical conference, factors of ensuring the financial security of the state and the stability of the national currency of the Republic of Kazakhstan are considered.

ISBN 978-601-337-909-8

ӘОЖ 336(075.8)
КБЖ 65.261

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2023

НӘТИЖЕЛІ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУДЫ ЖӘНЕ ЖАППАЙ КӘСІПкерлікті ДАМУДЫҢ 2017-2021 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН «ЕҢБЕК» МЕМЛЕКЕТТІК БАҒДАРЛАМАСЫН БАҒАЛАУ

Бекболсынова А.С., Жахметова А.К.

*Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана қ.,
Қазақстан Республикасы*

Аңдатпа. Мемлекеттік бағдарламалар экономиканы мемлекеттік басқару құралы болып табылатын мемлекеттің қолда бар қазынасын қамтамасыз ету арқылы ұзақ мерзімді жоспарлардың орындалуын қамтамасыз етеді. Осы бағдарламалық құжаттар іске асырылуын тиімді бағалаудың рөлі артуда.

Кілт сөздер: мемлекеттік бағдарлама, бюджет, бақылау, тиімділігін бағалау.

Аннотация. Государственные программы обеспечивают реализацию долгосрочных планов за счет наличия в наличии казны государства, которая является средством государственного управления экономикой. Возрастает роль эффективной оценки реализации данных программных документов.

Ключевые слова: государственная программа, бюджет, контроль, оценка эффективности.

Annotation. State programs ensure the implementation of long-term plans due to the availability of the state treasury, which is a means of state management of the economy. The role of effective assessment of the implementation of these program documents is increasing.

Key words: state program, budget, control, evaluation of results.

Қазақстанда жұмыссыздықпен күрес тәсілдері жылдан жылға бір тәсілді түбегейлі әлі өзгермей отыр. Халықты жұмыспен қамтуды қолдау жөніндегі мемлекеттік шаралардың тиімділігінің жеткіліксіздігі мәселелері ең алғашқы бағдарламалардың қабылдануымен туындаған.

Ең алғашқы екі бағдарлама аясында жұмыспен қамтуды қолдаудың негізгі шаралары жұмыссыздық бойынша жәрдемақы түрінде материалдық қолдау көрсетуге емес, жеке кәсіпкерлікті дамытуды мемлекеттік ынталандыруға және жаңа жұмыс орындарын құруға бағытталған.

Сондай-ақ, жұмыспен қамтуды қамтамасыз етуге бағытталған алғашқы мемлекеттік бағдарламалар кешенді емес, фрагменттік сипатта болғаны және нарықтық құралдардың шағын шеңберіне сүйенгені атап өтілді.

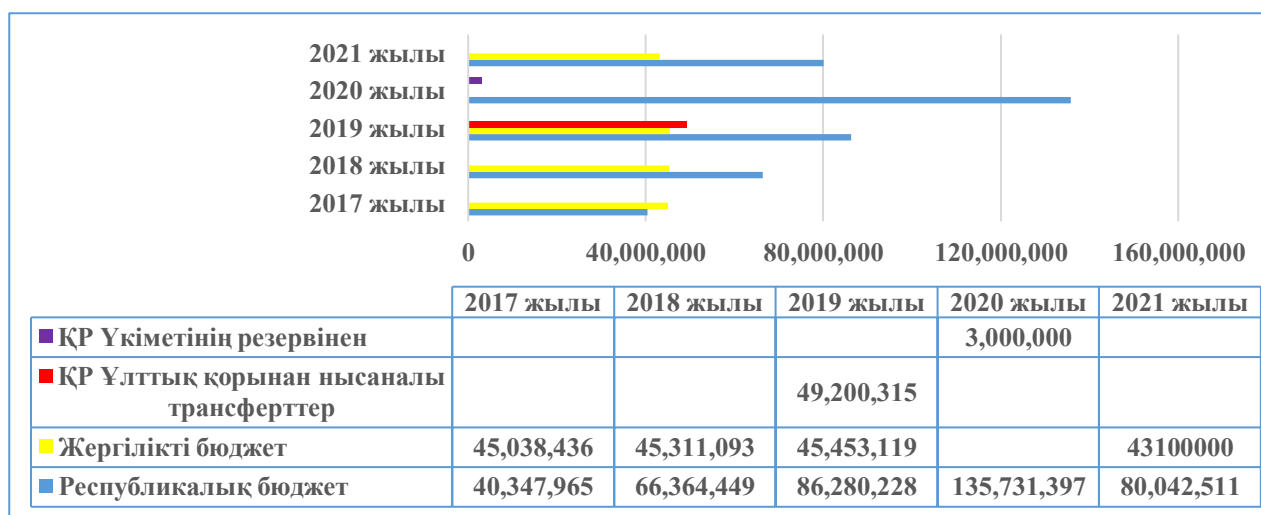
2011 жылдардан бастап Қазақстанда 6 жұмыспен қамту бағдарламасы әзірленді:

-3 бағдарламаны іске асыру мерзімі 2020 жылға дейін болжанды, олар реттеулердің бірде-біреуі өзінің ойлаған ойына дейін жеткізілген жоқ;

-2021 жылы «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы мен Жұмыспен қамту жолқартасы өзінің іске асырылуын аяқтады.

Мемлекеттік бағдарламаның паспортына сәйкес оның іс-шараларын қаржыландыру тек бюджет қаражаты есебінен жүзеге асырылады, олардың едәуір бөлігі республикалық бюджетке тиесілі (405,8 млрд. теңге немесе 68,3%).

Бағдарламаны жаңа бағыттармен, міндеттермен және іс-шаралармен жыл сайын толықтыру оны іске асыруға арналған мемлекеттік инвестициялар көлемінің 2еседен астам ұлғаюына (258,3 млрд. теңгеден 593,8 млрд. теңгеге дейін, соның ішінде 2019-2020 жылдары Ұлттық қордан (49,2 млрд. теңге) және Үкімет резервінен (3 млрд. теңге) қосымша қаражат бөлу есебінен) әкеп соқты.(1-сурет)

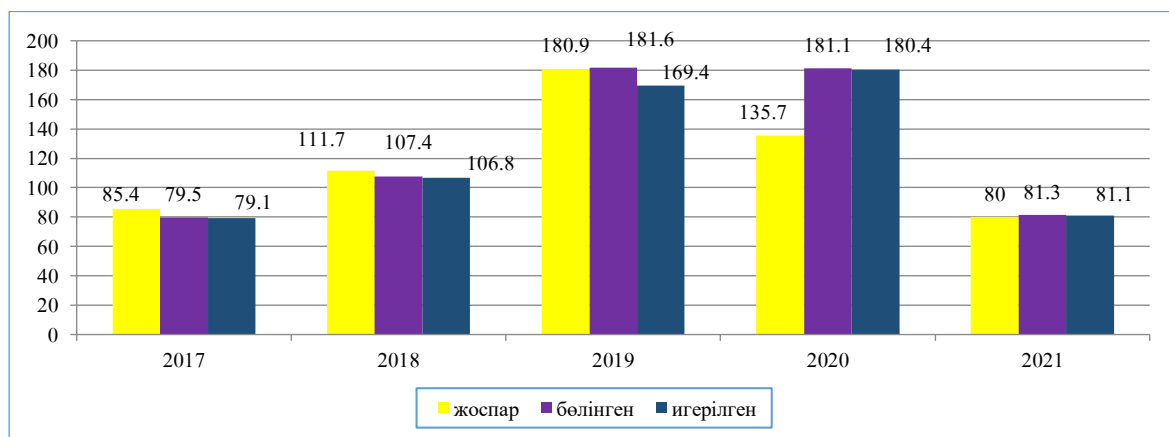
1-сурет. «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасын жоспарлы қаржыландыру көлемі мен көздері, мың.теңге

Сондай-ақ 2020 жылы Үкімет есебінің деректері мен Мемлекеттік бағдарламамен бекітілген қаржыландыру көлемі мен көздерінің арасында сәйкессіздік байқалады.

2020-2021 жылдарға арналған Мемлекеттік бағдарламаға енгізілмеген жергілікті бюджет қаражатының (55 млрд теңге) пайдаланылуы бөлінген қаражаттың (181,1 млрд теңге) бекітілген мөлшерден (135,7 млрд теңге) 33%-ға асып кетуіне әкелді.

«2020-2022 жылдарға арналған жалпы сипаттағы ресми трансферттер туралы» Заңды ескере отырып, қалыптастыру кезінде республикалық бюджет шығыстарының құрылымында ЖАО нысаналы трансферттері түріндегі шығыстардың болуын, оларды жергілікті бюджеттердің базасына аударуды ескере отырып орындалмады.

Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің мәліметі бойынша 2017-2020 жылдарға барлығы 549,8 млрд теңге бөлініп, 535,8 млрд теңге (немесе 97%) игерілді.

2-сурет. «Еңбек» мемлекеттік бағдарламаны қаржыландыру көлемі, млрд.тг

Көріп отырғанымыздай, 2-суретте осы мемлекеттік бағдарламаның қаржыландыру көлемі көрсетілген. Көрсетілген кезеңдегі бөлінген және нақты жұмсалған шығыстардың серпіні де республикалық бюджеттен қосымша қаржыландыру есебінен оның көлемінің біртіндеп ұлғаю үрдісін көрсетеді. Егер іске асырудың бірінші (2017) жылында Бағдарлама бойынша республикалық және жергілікті бюджеттер шығыстарының арақатынасы 1:1 болса, 2019 жылы бұл көрсеткіш 3:1-ге дейін өсті, ал 2020 жылы тренд 2,3:1 қатынасында сақталған.

Есепті жылы «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы өзінің іске асырылуын аяқтады. Оның

тиімділігін бағалау Солтүстік Қазақстан облысында 2019-2021 жылдары қоныс аударушыларды тұрғын үймен қамтамасыз ету бөлігінде Мемлекеттік бағдарлама аудитінің нәтижелерін ескере отырып жүргізілді.

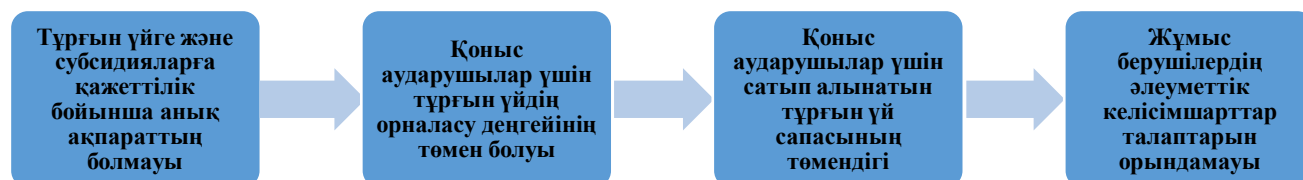
«Еңбек» мемлекеттік бағдарламасын зерттеу аясында еркін қоныс аударушылар үшін бөлінген және игерілген қаражат барлығы 4155,7млн.теңгені қамтиды, оның ішінде жылдар бойынша мәліметтер 3 суретте көрсетілген

3-сурет. «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасының еркін қоныс аударушылар үшін қаржыландыру көлемі, млн.теңге

Солтүстік Қазақстан облысында 2019-2021 жылдары қоныс аударушыларды тұрғын үймен қамтамасыз ету бөлігінде Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасының іске асырылу тиімділігіне мемлекеттік аудит жүргізілген. Оның қорытындылары бойынша 99,1млн.теңге қаржылық бұзушылықтар, сондай-ақ 4,6 млрд.теңге – бюджет қаражатының тиімсіз жоспарланғаны және пайдаланғаны белгіленді.

Осы аудит барысында тағы бірқатар жүйелі кемшіліктер анықталды.

4-сурет. «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасының қоныс аударушыларды тұрғын үймен қамтамасыз етудегі негізгі мәселелер

Тұрғын үйге және субсидияларға қажеттілік бойынша анық ақпараттың болмауы бойынша тексерілген (01.01.2019-31.05.2021жж) кезде жоспарланғаннан (12000млн.теңгеден 9000млн.теңгеге дейін) 25пайызға азайған көлемі түзетілді. Осы факті бойынша сатып алынған тұрғын үйдің және бюджет қаражатын бөлінген сомасы арасындағы өзара байланыс болмауын сипаттайды. Мұнда отбасылар санын негізгі индикатор ретінде есепке алмауы, ал есепте тек қоныс аударушылар саны белгіленген.

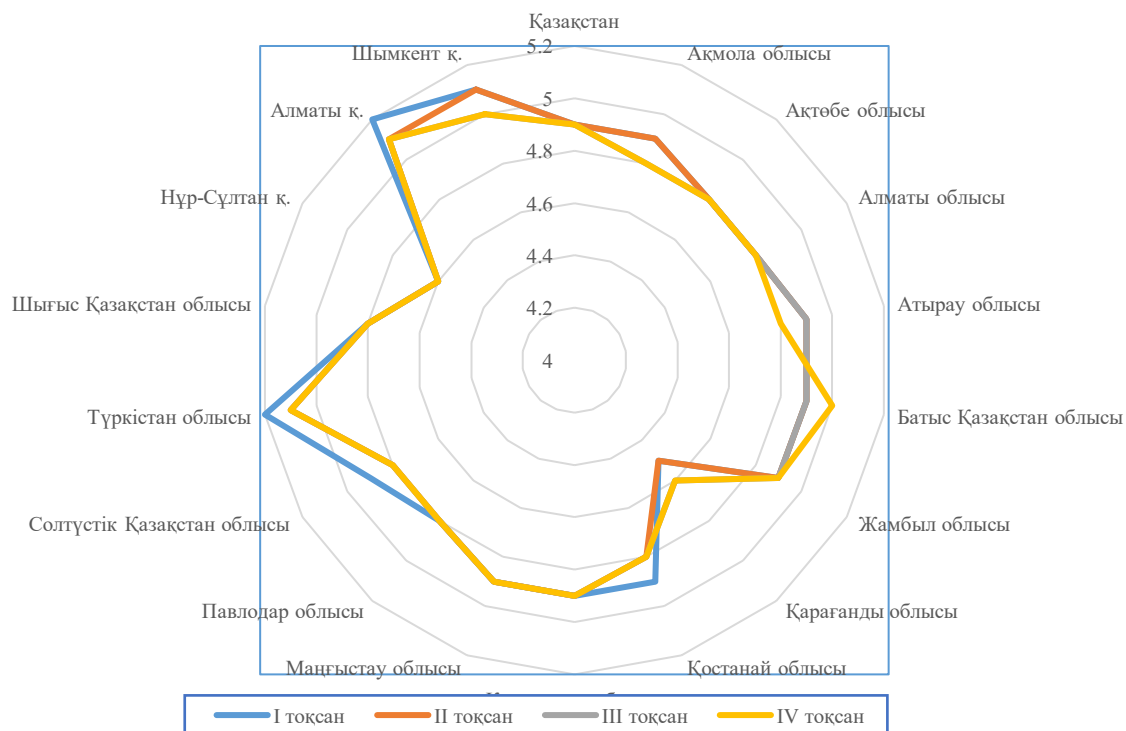
Қоныс аударушылар үшін тұрғын үйдің орналасу деңгейінің төмен болуы мен қоныс аударушылар үшін сатып алынатын тұрғын үй сапасының төмендігі. Осының нәтижесінде жылыту мен үйлерді жөндеу жұмыстары өз қаражатары есебінен атқарылуда.

Кемшіліктердің бірі - жұмыс берушілердің әлеуметтік келісімшарттар талаптарын орындамауы. Тексерумен қамтылған 30пайыз жағдалар бойынша 19млн.тегедей негізсіз төленген субсидиялар көлемі белгіленді.

«Еңбек» мемлекеттік бағдарламасының нысаналы индикаторлары

«Еңбек» мемлекеттік бағдарламасында белгіленген 4 нысаналы индикатордың ішінде іске асырылған бүкіл кезеңінде (5 жыл) олардың тек біреуінің ғана мәні түзетілді: «жұмыспен қамтылған халықтың басқа да санаттары құрамындағы нәтижесіз жұмыспен қамтылғандардың үлесі» 2018 жылы 10%-дан 10,2%-ға дейін және 2019 жылы 9%-ға дейін төмендетумен.

2017-2021 жылдары мемлекеттік бағдарлама индикаторларының орындалу мониторингі жоспарланған мәндердің, соның ішінде үшеуі бойынша тұрақты артығымен орындалғанын көрсетеді.

5-сурет. 2021 жылы өңірлер арасында жұмыссыздықтың деңгейі

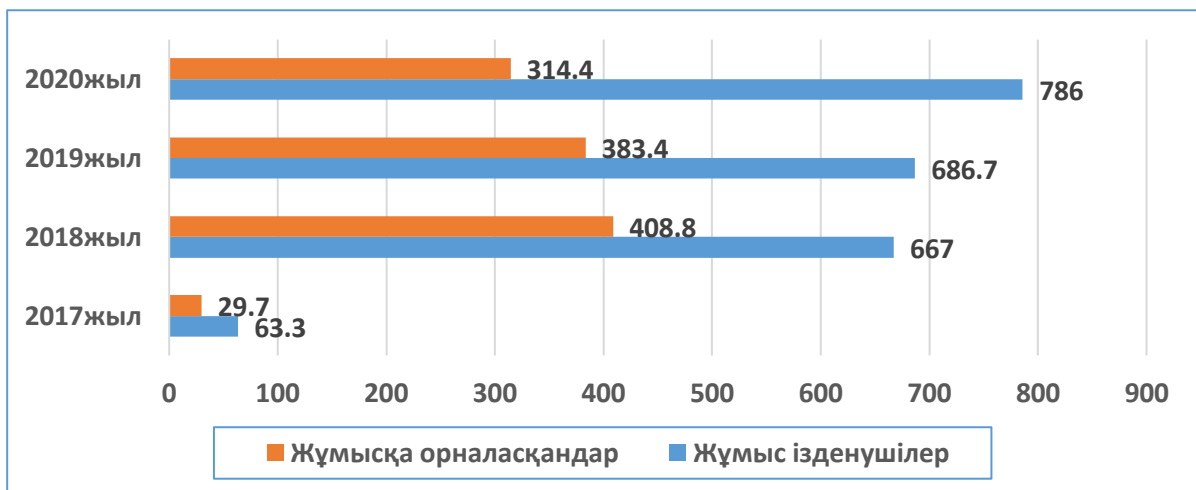
2020 – 2021 жылдары Мемлекеттік бағдарламада жоспарланған «Жұмыссыздық деңгейі» индикаторының мәніне екі жыл қатарынан қол жеткізбеу (жоспар бойынша 4,8% болғанда, 2021 жылғы IV тоқсанда 4,9%) COVID-19 пандемиясының теріс әсеріне, отандық еңбек нарығына жаңа штаммдардың таралуына және пандемиядан кейінгі салдарларға байланысты болды.

Өңірлер арасында жұмыссыздықтың ең жоғары деңгейі Түркістан облысында (5,1%), Алматы қаласында (5,1%), Шымкент қаласында (5,0%), Батыс Қазақстан облысында (5%) тіркелді, онда IV тоқсан қорытындысы бойынша индикатордың мәні 4,9%-ды құрады немесе асып түсті (сурет 5).

Статистикаға сәйкес, бірнеше жыл бойы жұмыссыздық деңгейі аздап төмендеу тенденциясына ие және 2019 жылдың соңында 4,8% құрады. 2019 жылы жұмыссыздар саны 440,6 мың адамды құрады және соңғы үш жылда 1,1%-ға (2016 жылы – 445,5 мың адам) азайды.

Жұмыссыздар құрылымында ең жоғары көрсеткіш 29-34 (30%) және 35-44 (23,6%) жас аралығындағы адамдар арасында. Бұл жерде қала тұрғындарының арасындағы жұмыссыздардың үлесі ауылдық жерлерге (41%) қарағанда жоғары (59%).

«Еңбек нарығы» әлеуметтік-еңбек саласының біріктірген ақпараттық жүйенің мәліметтері бойынша жұмыспен қамту орталықтарында жұмыс орындарына ізденушілердің саны мен жұмысқа орналасқандар адамдар саны арасында арақашықтығы бар.(сурет 6)

6-сурет. 2017-2020 жылдары жұмыспен қамту орталықтарында жұмыс орындарына ізденушілер және жұмысқа орналасқандар саны, мың адам

Жұмыспен қамту орталықтарында жұмыс орындарына ізденушілердің ішінде жұмысқа орналасқандар адамдар (6-сурет) 2017 жылы -47%, 2018 жылы -61%, 2019 жылы -56%, 2020 жылы - 40%.

Тұтастай алғанда, Үкіметтің есебінде Бағдарламаны іске асырудың барлық кезеңінде де, 2020 жылдың аяғында да оң үрдістер көрсетілген, бірінші кезекте азаматтарды жұмыспен қамтуға жәрдемдесудің қосымша шараларымен қамтуды кеңейту негізінде бағаланады.

Алайда, бұл шектеулердің бағдарламааралық әсерлерді бағалаудан бас тартуға негізді негіздері жоқ деп есептейміз, өйткені, сайып келгенде, алынған нәтижелер бюджет қаражатын пайдалану тиімділігін арттыруға ықпал етеді, бұл ең маңызды міндет болып табылады. қазіргі жағдайда Қазақстанның көптеген аймақтары үшін

Алайда, Есеп комитетінің мемлекеттік аудитінің нәтижелері көрсеткендей, Бағдарламаның мұндай тиімділігі басқалармен қатар, халықты жұмыспен қамту орталықтарының жұмыспен қамту көрсеткіштерін асыра бағалауы, жұмыс орындары туралы мәліметтердің ақпараттық жүйелерін дұрыс толтырмауы, қайталау және бір мезгілде есепке алу арқылы қамтамасыз етілді. ұқсас шаралар мен көрсеткіштердің әртүрлі бағдарламаларында.

Сонымен қатар, Мемлекеттік бағдарламаның іс-шаралары халықтың жұмыссыздық қаупіне ерекше ұшыраған бөлігін уақытша жұмыспен қамтуға жәрдемдесу шаралары бағытында шоғырлануды көрсетеді. Мемлекеттік бағдарламаның мақсаттылығына қарамастан, ұзақ мерзімді перспективада еңбек нарығында құрылымдық өзгерістер байқалмайды.

Мемлекеттік бағдарламаның іске асырылуын тиімділік аудит нәтижелері тиімді жүзеге асыруға кедергі келтіретін жүйелік кемшіліктердің сақталуын көрсетеді. Бағдарламалық құжаттардың нысаналы индикаторларын қаржыландыруды бір мезгілде ұлғайтумен төмендетуге бағытталған түзетулер бар.

Осылайша, мемлекеттік органдардың әрбір бағдарлама бойынша жеке жүргізетін мемлекеттік бағдарламалардың тиімділігін жыл сайынғы бағалауы оның ақшалай жағын қоса алғанда, алынған нәтижелер бюджет қаражатын пайдалану тиімділігін арттыруға ықпал етеді және нәтижелерін арттуға мүмкіндік береді.

ҚОЛДАНЫЛҒАН ӘДЕТИЕТТЕР ТІЗІМІ

1 2017 – 2021 жылдарға арналған "Еңбек" мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 13 қарашадағы № 746 қаулысы. // [Электрондық ресурс] URL: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P1800000746>

2 Годовой отчет Государственной программы развития продуктивной занятости и массового предпринимательства на 2017-2021 годы "Еңбек" // [Электрондық ресурс] URL: <https://www.gov.kz/memleket/entities/enbek/press/article/details/77404?lang=ru>

3 Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасының іске асырылуы туралы 2020 жылға ақпарат // [Электрондық ресурc] URL: <https://www.gov.kz/memleket/entities/enbek/documents/details/153661?lang=kk>
4 «2022 - 2024 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасы заңы жобасын оның шығындарының негізгі бағыттары бойынша бағалау туралы қорытынды.» // [Электрондық ресурc] URL: [file:///C:/Users/User/Downloads/%D0%97%D0%B0%D0%BA%D0%BB%D1%8E%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/%D0%97%D0%B0%D0%BA%D0%BB%D1%8E%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5%20(3).pdf)

КВАЗИМЕМЛЕКЕТТІК СЕКТОРДЫҢ СӘЙКЕСТІК АУДИТІ БАРЫСЫНДАҒЫ БЮДЖЕТТІК ТӘУЕКЕЛДЕР АНАЛИЗИ

А.Т.Бекишева,

*Л.Н.Гумилев атындағы Еуразиялық ұлттық университет,
Астана қ., Қазақстан Республикасы, e-mail: a.bekisheva@bk.ru*

Түйін: квазимемлекеттік секторды талдау бюджеттік жүйенің фискалдық тәуекелдерін бағалау процесінің ажырамас бөлігі болып табылады, өйткені квазимемлекеттік компанияларды мемлекет қаржылай қолдайды, сондықтан олардың қаржылық қиындықтары бюджет үшін ықтимал тәуекелдерге әкелуі мүмкін, сондай-ақ негізгі секторларда ел экономикасына айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

Аннотация: анализ квазигосударственного сектора представляет собой неотъемлемую часть процесса оценки фискальных рисков бюджетной системы т.к. квазигосударственные компании финансово поддерживаются государством, их финансовые затруднения могут повлечь потенциальные риски для бюджета, а также оказывать существенное влияние на экономику страны в ключевых секторах.

Summary: analysis of the quasi-public sector is an integral part of the process of assessing the fiscal risks of the budget system, since quasi-public companies are financially supported by the state, whose financial difficulties can lead to potential risks for the budget, as well as have a significant impact on the country's economy in key sectors.

Түйін сөздер: мемлекеттік аудит, республикалық бюджет, тәуекелдер, квазимемлекеттік компаниялар, сәйкестік аудиті.

Зерттеу мақсаты - «Бәйтерек» ҰБХ АҚ және «Самрұқ-Қазына» ҰӨҚ АҚ мысалға ала отырып, квазимемлекеттік компанияларға сәйкестік аудитін жүргізу барысында кездесетін, бюджеттік жүйеге тигізілуі мүмкін фискалды тәуекелдерге сараптама жасау.

Методологиялық әдістеме – зерттеу барысында жалпы ғылыми және арнайы зерттеме әдіс-тәсілдері, оның ішінде жүйелік анализ және синтез, теориялық жалпылама, ғылыми абстракция әдістері қолданылды.

Мақала құндылығы – автор квазимемлекеттік сектордың бюджетке тигізетін фискалды тәуекелдерге талдау жасап, оның жағымсыз әсерін азайту тәсілдерін жетілдіру жолдарын ұсынады.

Қазіргі уақытта Қазақстанда 6,5 мыңға жуық квазимемлекеттік сектордың субъектілері бар. ҚР Бюджет кодексіне сәйкес Қазақстанның квазимемлекеттік секторының (КМС) субъектілерін мемлекеттік кәсіпорындар, АҚ, ЖШС, оның ішінде ұлттық басқарушы холдингтер, ұлттық холдингтер, мемлекет құрылтайшысы, қатысушысы немесе акционері